

Bản án số: 31/2020/HS-ST

Ngày: 16/01/2020

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TÒA ÁN NHÂN DÂN TP HN

- Thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: **Ông Nguyễn Đình T**

Các Hội thẩm nhân dân: **Bà Nguyễn Thị Minh H**

Ông Vũ Mạnh Q

- Thư ký phiên tòa: Ông Hoàng Nghĩa H- Thư ký Tòa án.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố HN tham gia phiên tòa:

**Ông Hà Văn S– Kiểm sát viên Cao cấp
và bà Hoàng Thị D- Kiểm sát viên.**

Trong ngày 16 tháng 01 năm 2020 tại trụ sở Tòa án nhân dân Thành phố HN xét xử sơ thẩm công khai vụ án hình sự sơ thẩm thụ lý số: 416/2019/TLST-HS ngày 25 tháng 10 năm 2019 theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số: 497/2019/QĐXXST-HS ngày 16 tháng 12 năm 2019 đối với:

-Bị cáo: Bùi Văn H; Sinh năm: 1961 tại Hải Dương; giới tính: Nam

Nơi ĐKNKTT: số 6 tổ 24 ngách 5/61 HQV, phường ND, quận CG, thành phố HN(nay là số nhà 19 ngõ 56 đường NDH, phường ND, quận CG, thành phố HN);

Quốc tịch: Việt Nam; Dân tộc: Kinh; Tôn giáo: Không;

Nghề nghiệp: Nguyên trưởng Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương OceanBank.

Đoàn thể: Đảng viên Đảng cộng sản Việt Nam, hiện Đảng ủy Ngân hàng TMCP Công thương Việt Nam đã có quyết định đình chỉ sinh hoạt Đảng để phục vụ công tác thực thi pháp luật.

Họ tên bố: Bùi Cẩn (đã chết); Họ tên mẹ: Đào Thị Tảo (đã chết); vợ: Lê Thị Thoa; Có hai con, lớn sinh 1992, nhỏ sinh 1998.

Bị can được tại ngoại, hiện đang bị áp dụng biện pháp Cấm đi khỏi nơi cư trú. Có mặt tại phiên tòa.

- Bị hại: Ngân hàng Thương mại TNHH Một thành viên ĐD

Địa chỉ: Tòa nhà số 360 phố KM, phường NK, quận BD, thành phố HN.

Do bà Trần Thị Hồng Ng, chức vụ: Chuyên viên chính và bà Lê Thị Hằng Ng, chức vụ: Chuyên viên pháp chế - Phòng pháp chế là đại diện theo uỷ quyền. Có mặt tại phiên tòa.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và diễn biến tại phiên tòa, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 330/2017/HS-ST ngày 29/9/2017 của Tòa án nhân dân thành phố HN xác định: Các bị cáo Hà Văn Thắm, nguyên Chủ tịch HĐQT Ngân hàng Đại Dương (OceanBank), Nguyễn Minh Thu và Nguyễn Xuân Sơn, nguyên Tổng giám đốc Ngân hàng Đại Dương đều khai, tất cả các cuộc họp của Hội đồng quản trị đều mời Ban kiểm soát; bị cáo Nguyễn Thị Nga (nguyên Giám đốc Khối Tài chính Kế hoạch) khai thường xuyên gửi báo cáo cho kiểm toán và Ban kiểm soát; bị cáo Nguyễn Lưu Nam (nguyên Giám đốc OceanBank Chi nhánh Quy Nhơn) khẳng định Bùi Văn H có 02 lần trực tiếp làm trưởng đoàn kiểm tra Chi nhánh Quy Nhơn; trong đó có 01 lần kiểm tra riêng về chuyên đề chi lãi ngoài. Do vậy, Tòa án xác định Bùi Văn H biết rõ Ngân hàng Đại Dương thu phí và chi lãi ngoài trái pháp luật nhưng không có biện pháp ngăn chặn hành vi vi phạm và đề nghị Cơ quan Cảnh sát điều tra Bộ Công an điều tra làm rõ. Kết quả điều tra đã xác định như sau:

Đầu năm 2011, để thúc đẩy và phát triển khách hàng trong huy động vốn, Hà Văn Thắm đã chủ trương chi ngoài lãi xuất huy động vốn cho các khách hàng gửi tiền trên toàn hệ thống Ngân hàng Đại Dương. Thực hiện chủ trương, chỉ đạo của Hà Văn Thắm, các bị can Nguyễn Minh Thu – nguyên Tổng giám đốc, Lê Thị Thu Thủy và Nguyễn Minh Phương – nguyên Phó Tổng Giám đốc đã chỉ đạo các Khối/Ban nghiệp vụ thuộc Hội sở Ngân hàng Đại Dương, giám đốc các Chi nhánh, Phòng giao dịch thực hiện chi lãi ngoài huy động vốn trái qui định của Ngân hàng Nhà nước về trần lãi xuất huy động vốn bằng đồng Việt Nam và Đô la Mỹ theo từng thời kỳ khoảng 01% /số dư tiền gửi bình quân/năm của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam (PVN) cũng như các Tổng Công ty và Công ty con thuộc PVN. Chủ trương trên không được ban hành thành văn bản mà do Hà Văn Thắm và Nguyễn Minh Thu chỉ đạo miệng tại các cuộc họp; trong quá trình thực hiện, Lãnh đạo phụ trách các Khối nghiệp vụ của Hội sở thông báo qua điện thoại, email, chat skype cho các Chi nhánh để thực hiện theo phương thức:

Đối với tiền có kỳ hạn: Tổng giám đốc, Khối nguồn vốn, Khối khách hàng cá nhân và Khối khách hàng lớn và đối tác chiến lược sẽ thông báo cho Giám đốc các

Chi nhánh về mức hỗ trợ đối với khách hàng gửi tiền có kỳ hạn tại Ngân hàng Đại Dương. Căn cứ vào định mức trên và theo yêu cầu của khách hàng, các Chi nhánh lập danh sách khách hàng chuyển lên Hội sở, tùy thuộc vào loại khách hàng mà danh sách được gửi qua các Khối.

Căn cứ vào danh sách các Chi nhánh gửi lên, Hội sở kiểm tra, duyệt chi lãi ngoài lãi xuất huy động vốn và chuyển khoản vào tài khoản cá nhân của nhân viên được chỉ định dưới Chi nhánh. Sau đó, những nhân viên này sẽ chuyển khoản hoặc rút tiền mặt chuyển cho các Phòng/Qũy tiết kiệm hoặc các cá nhân trong hệ thống để thực hiện việc chi lãi ngoài huy động vốn cho các khách hàng được phân công, quản lý.

Đối với huy động vốn không kỳ hạn: Nguyễn Minh Thu là người kiểm soát, phê duyệt, trực tiếp chi tiền và chỉ đạo chuyển tiền cho giám đốc các Chi nhánh để chi trả cho khách hàng. Về nguồn tiền chi lãi ngoài, theo chỉ đạo của Hà Văn Thắm, Lê Thị Thu Thủy chỉ đạo Ban kế toán lấy từ nguồn tiền của Ngân hàng Đại Dương thông qua các hình thức như Tạm ứng thực hiện nghiệp vụ (TK3612), chi thẳng từ tài khoản chi phí trả lãi (TK801) và tiền mặt từ tài khoản của Vũ Thị Thùy Dương.

Bị can Bùi Văn H giữ chức vụ Trưởng Ban kiểm soát từ tháng 5 năm 2009 đến tháng 12 năm 2018 (BL 54).

Về nhiệm vụ, quyền hạn của Ban kiểm soát

Căn cứ vào quy định tại Điều lệ Ngân hàng và Quy chế hoạt động của Ban Kiểm soát OceanBank do Chủ tịch Hội đồng quản trị ký ban hành trong thời gian từ năm 2008 - 2014, Ban Kiểm soát có nhiệm vụ, quyền hạn chính như sau:

Giám sát việc tuân thủ các quy định của pháp luật và Điều lệ Ngân hàng trong quản trị, điều hành Ngân hàng; chịu trách nhiệm trước pháp luật, Đại hội đồng cổ đông trong thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được giao; thẩm định báo cáo tài chính 06 tháng đầu năm và hàng năm của Ngân hàng; thực hiện chức năng kiểm toán nội bộ, có quyền sử dụng tư vấn độc lập và quyền được tiếp cận, cung cấp đầy đủ, chính xác, kịp thời các thông tin, tài liệu liên quan đến hoạt động quản lý, điều hành Ngân hàng để thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được giao; kiểm tra sổ sách kế toán, các tài liệu khác và công việc quản lý, điều hành hoạt động của Ngân hàng khi xét thấy cần thiết hoặc theo nghị quyết, quyết định của Đại hội đồng cổ đông hoặc theo yêu cầu của cổ đông lớn hoặc nhóm cổ đông lớn phù hợp với quy định của pháp luật; kịp thời thông báo cho Hội đồng quản trị khi phát hiện trường hợp vi phạm của người quản lý Ngân hàng, đồng thời yêu cầu người vi phạm chấm dứt hành vi vi phạm và có giải pháp khắc phục hậu quả (nếu có); triệu tập họp Đại hội đồng cổ đông bất thường trong trường hợp Hội đồng quản trị vi phạm nghiêm trọng quy định của pháp luật hoặc có quyết định vượt quá thẩm quyền được giao và các trường hợp khác theo quy định tại Điều lệ Ngân hàng; các nhiệm vụ, quyền hạn khác theo quy định tại Điều lệ Ngân hàng.

Nhiệm vụ, quyền hạn của Trưởng ban Kiểm soát

Chuẩn bị kế hoạch làm việc, phân công nhiệm vụ cụ thể cho các thành viên Ban Kiểm soát; Chịu trách nhiệm chỉ đạo, giám sát các thành viên Ban Kiểm soát trong triển khai thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn của Ban Kiểm soát; Thay mặt Ban Kiểm soát ký các văn bản, tài liệu thuộc thẩm quyền của Ban kiểm soát; Tham gia các cuộc họp HĐQT, có quyền phát biểu và được bảo lưu ý kiến trong Biên bản họp nếu không nhất trí nhưng không có quyền biểu quyết.

Quá trình thực hiện chức trách, nhiệm vụ Bùi Văn H đã có các sai phạm sau:

Mặc dù việc chi lãi ngoài trái pháp luật tại Ngân hàng Đại Dương diễn ra công khai trên toàn hệ thống Ngân hàng Đại Dương. Định kỳ hàng tháng, quý, năm, Ngân hàng Đại Dương có gửi các Báo cáo tài chính cho Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương, gồm: Bảng cân đối tài khoản, báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh, thuyết minh báo cáo tài chính. Nội dung các báo cáo thể hiện việc hạch toán các chi phí chi trả lãi (cả lãi trong và ngoài) cho khách hàng cùng vào mục chi trả lãi (TK801), không có khoản mục nào cụ thể riêng biệt về chi trả lãi ngoài. Nhưng với chức vụ của mình là Trưởng Ban Kiểm soát, Bùi Văn H không xem xét chỉ đạo kiểm tra làm rõ, ngăn chặn dẫn đến để việc chi lãi ngoài ngày càng nghiêm trọng, (BL: 352-354).

Năm 2012, 2013 Ban Kiểm soát thành lập Đoàn kiểm toán nội bộ để kiểm tra hoạt động nghiệp vụ kế toán tài chính. Kết quả, tại Biên bản kiểm toán hoạt động nghiệp vụ kế toán tài chính ngày 20/11/2012 của Đoàn kiểm toán nội bộ do bà Lê Thị Minh Nguyệt làm trưởng đoàn, quá trình kiểm tra phát hiện nội dung tạm ứng hoạt động nghiệp vụ tại Hội sở số tiền 291.801.920.800 đồng.

Tại Biên bản kiểm toán hoạt động nghiệp vụ kế toán tài chính ngày 16/8/ 2013, do bà Đào Thị Kim Thoa trưởng đoàn phát hiện phần nội dung tạm ứng để hoạt động nghiệp vụ có nhiều khoản tạm ứng lớn hàng chục tỷ đồng không ghi ngày hoàn ứng. Bản chất của những khoản tạm ứng này chính là để chi lãi ngoài. Sau khi kiểm tra, thành viên của hai Đoàn kiểm toán đã báo cáo và chuyển hai bản kiểm toán này cho Bùi Văn H, nhưng Bùi Văn H không chỉ đạo để làm rõ nội dung, mục đích các khoản tạm ứng này; từ đó không kịp thời phát hiện sai phạm để có kiến nghị xử lý, hạn chế thiệt hại cho các cổ đông Ngân hàng Đại Dương.

Kết quả điều tra giai đoạn I của vụ án xác định: Từ năm 2010 đến 31/11/2014, tổng số tiền Ngân hàng Đại Dương đã sử dụng chi lãi ngoài và những việc khác là: 1.576.012.242.219 đ, trong đó số tiền xác định chi lãi ngoài là 1.050.424.611.719 đồng, Hà Văn Thắm và các đối tượng có liên quan đã bị truy cứu trách nhiệm hình sự về hành vi này.

Lời khai của bị can và những người liên quan:

Tại Cơ quan điều tra, bị can Bùi Văn H thừa nhận việc chưa làm đầy đủ trách nhiệm với vai trò là Trưởng Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương để làm rõ, truy đến cùng nội dung, mục đích các khoản tạm ứng kéo dài với số tiền lớn, khoảng 300 tỷ đồng (bản chất được sử dụng để chi lãi ngoài) theo Biên bản kiểm toán hoạt động nghiệp vụ kế toán tài chính của Đoàn kiểm toán nội bộ ngày 20/11/2012; từ đó kịp

thời phát hiện và có kiến nghị xử lý, hạn chế thiệt hại cho các cổ đông OceanBank (BL:231-284).

Nguyễn Thị Nga, nguyên Giám đốc Khối Tài chính - Kế hoạch khai: Định kỳ hàng tháng, quý, năm có gửi các Báo cáo tài chính cho Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương gồm: Bảng cân đối tài khoản, Báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh, Thuyết minh báo cáo tài chính. Nội dung các báo cáo thể hiện việc hạch toán các chi phí chi trả lãi (cả lãi trong và ngoài) cho khách hàng cùng vào mục chi trả lãi (TK801), không có khoản mục nào cụ thể riêng biệt về chi trả lãi ngoài. Khối Tài chính - Kế hoạch không gửi bất kỳ một báo cáo nào liên quan đến việc OceanBank chi ngoài lãi suất cho Ban Kiểm soát OceanBank (BL: 352-354).

Hà Văn Thắm, nguyên Chủ tịch Hội đồng quản trị Ngân hàng Đại Dương khai: Các cuộc họp Hội đồng quản trị, Bùi Văn H - Trưởng Ban kiểm soát tham gia họp không có nội dung bàn về việc chi lãi ngoài chăm sóc khách hàng. Trong thời gian Ngân hàng Đại Dương chi lãi ngoài huy động vốn, Thắm không biết và không nhận được bất cứ báo cáo nào của Ban Kiểm soát và của Bùi Văn H về việc Ngân hàng Đại Dương chi lãi ngoài huy động vốn. Vào khoảng giữa năm 2013, Hà Văn Thắm chỉ đạo Nguyễn Minh Thu, Tổng giám đốc để chỉ đạo Khối tuân thủ Ngân hàng Đại Dương thực hiện kiểm tra đột xuất công tác huy động vốn, mục đích kiểm tra chọn mẫu một số Chi nhánh/Phòng giao dịch có thực hiện chi lãi ngoài cho khách hàng cá nhân theo chủ trương, chỉ đạo của Thắm hay không ? Kết quả, Thu đã báo cáo lại việc các Chi nhánh/Phòng giao dịch thực hiện chi lãi ngoài cho khách hàng theo chủ trương, chỉ đạo của Thắm để Thắm biết và Thắm không có chỉ đạo gì thêm, (BL: 324-336).

Nguyễn Minh Thu, nguyên Tổng giám đốc Ngân hàng Đại Dương khai: Vào khoảng tháng 7/2013, Hà Văn Thắm chỉ đạo Thu ra Quyết định số 2558/2013/QĐ-TGD ngày 02/8/2013 về việc kiểm tra công tác huy động tiền gửi tiết kiệm và giao Nguyễn Thị Hồng Nhung, Phó Trưởng ban kiểm soát nội bộ - Khối tuân thủ Ngân hàng Đại Dương làm Trưởng đoàn. Kết quả kiểm tra, Đoàn kiểm tra đã ghi nhận một số khoản chi lãi ngoài huy động vốn cho khách hàng và đã báo cáo Thu để Thu báo cáo Thắm nhưng Thắm không có chỉ đạo gì, (BL: 337-349).

Nguyễn Khắc Hanh, Giám đốc Khối tuân thủ OceanBank và bà Nguyễn Thị Hồng Nhung, nguyên Phó Trưởng ban kiểm soát nội bộ - Khối tuân thủ Ngân hàng Đại Dương khai phù hợp với lời khai của Nguyễn Minh Thu, (BL: 360-367).

Bà Đào Thị Kim Thoa, Trưởng phòng kiểm toán nội bộ Ban kiểm soát Ngân hàng Đại Dương khai: Bà Thoa là Phó Trưởng đoàn Đoàn kiểm toán theo Quyết định số 12/2012/QĐ-BKS ngày 03/10/2012 của Trưởng Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương; Trưởng đoàn là bà Lê Thị Minh Nguyệt, Thành viên Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương. Quá trình kiểm toán, Đoàn kiểm toán đã phát hiện nhiều khoản tạm ứng với tổng số tiền 291.801.920.800 đồng chưa rõ nội dung, mục đích chi được thể hiện trong Biên bản kiểm toán hoạt động nghiệp vụ kế toán tài chính ngày 20/11/2012. Theo quy trình kiểm tra, trước khi ký Biên bản kiểm toán để thông qua kết quả kiểm toán, trong đó có nội dung liên quan số tiền tạm ứng này,

Đoàn kiểm toán đã gửi 01 bản Dự thảo Biên bản kiểm toán đề Trưởng đoàn kiểm toán báo cáo trực tiếp Bùi Văn H, Trưởng Ban kiểm soát để xin ý kiến chỉ đạo. Thực tế, Đoàn kiểm toán đã ký thông qua Biên bản kiểm toán ngày 20/11/2012 theo các nội dung liên quan các khoản tạm ứng như trên, nhưng Trưởng Ban Kiểm soát không có chỉ đạo để làm rõ thêm nội dung, mục đích các khoản tạm ứng này, Bùi Văn H thừa nhận lời khai của bà Thoa (BL: 311-319).

Bà Nguyễn Thị Phụng là chuyên viên Ban Tài chính Kế toán Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, được bầu làm Thành viên Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương kiêm nhiệm từ tháng 4/2011 đến tháng 4/2015 khai: Thực hiện chỉ đạo của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam (PVN), bà Phụng được giới thiệu, bầu và trúng cử làm Thành viên Ban Kiểm soát kiêm nhiệm tại Ngân hàng Đại Dương từ ngày 16/4/2011. Với vai trò là Thành viên Ban kiểm soát kiêm nhiệm, bà Phụng được phân công nhiệm vụ tại Ban kiểm soát OceanBank: giám sát hoạt động Ban đối tác chiến lược, giám sát hoạt động Khối nguồn vốn, quản lý chất lượng dịch vụ, khối bán lẻ. Bà Phụng không thường xuyên làm việc tại Ngân hàng mà chủ yếu nắm tình hình hoạt động chung của Ngân hàng và hoạt động của các Khối, Ban phụ trách thông qua Báo cáo của Ban Kiểm soát tại các cuộc họp của Ban kiểm soát (định kỳ mỗi Quý 01 lần) và căn cứ vào các báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh, Báo cáo tài chính của Ngân hàng. Qua báo cáo của Ban Kiểm soát trong thời gian từ năm 2011 đến tháng 10/2014, Ban Kiểm soát có tiến hành nhiều cuộc kiểm tra các Khối/Phòng/Ban, Chi nhánh/Phòng giao dịch, đã phát hiện nhiều vi phạm trong hoạt động Ngân hàng và kịp thời kiến nghị Ngân hàng xử lý, khắc phục. Tuy nhiên, không có báo cáo nào của Ban Kiểm soát về việc OceanBank thực hiện chi lãi ngoài huy động vốn cho khách hàng vi phạm pháp luật trong thời gian từ năm 2011 đến tháng 10/2014, (BL: 296-310).

Ông Lê Quốc Đạt được bầu làm Thành viên Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương từ tháng 4/2014 đến tháng 11/2015 khai: Theo phân công của Bùi Văn H, Trưởng Ban kiểm soát, ông Lê Quốc Đạt có nhiệm vụ: Giám sát hoạt động cấp tín dụng, đầu tư, góp vốn mua cổ phần, xử lý nợ và công nghệ Ngân hàng. (BL: 285-291). Thực hiện nhiệm vụ được giao, ông Lê Quốc Đạt đã thực hiện các công việc theo đúng phạm vi được phân công, cụ thể: Đôn đốc việc xử lý nợ tồn đọng của Ngân hàng; đồng thời trên cơ sở báo cáo của bộ phận kiểm toán nội bộ (thực hiện kiểm tra định kỳ/đột xuất), kịp thời phát hiện các thiếu sót trong hoạt động của Ngân hàng Đại Dương nói chung và từng bộ phận, lĩnh vực công việc được Ban kiểm soát phân công nêu trên. Đối với việc Ngân hàng Đại Dương chi lãi ngoài trái quy định của Ngân hàng Nhà nước gây thiệt hại khoảng 1.576 tỷ đồng: Ông Lê Quốc Đạt không được phân công nhiệm vụ gì liên quan đến công tác huy động vốn và cũng không biết việc OceanBank chi lãi ngoài huy động vốn.

Trần Đức Chính là chuyên viên Ban Tài chính - Kế toán Tập đoàn Dầu khí Việt Nam từ năm 2008 - 2009, Kế toán trưởng Viện Dầu khí từ năm 2009 - 2010, Kế toán trưởng Tổng Công ty Công nghiệp Tàu thủy Việt Nam từ năm 2010 - 2014; được bầu làm Thành viên kiêm nhiệm Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương từ tháng 4/2009 đến tháng 4/2011 khai: Theo phân công của Bùi Văn H, Trưởng Ban

Kiểm soát, Trần Đức Chính với vai trò là Thành viên Ban Kiểm soát kiêm nhiệm có nhiệm vụ thực hiện giám sát hoạt động của Ban Năng lượng Dầu khí, Khối Ngân hàng Bán lẻ, Dịch vụ thanh toán quốc tế. Thực hiện nhiệm vụ được giao, ông Chính căn cứ vào các Báo cáo tình hình sản xuất kinh doanh, báo cáo tài chính, báo cáo của bộ phận kiểm toán nội bộ Ngân hàng Đại Dương tại các cuộc họp của Ban kiểm soát để đánh giá tình hình hoạt động của OceanBank; sau đó báo cáo Người đại diện phần vốn của PVN tại Ngân hàng Đại Dương theo quy định. Thời điểm ông Trần Đức Chính làm Thành viên Ban Kiểm soát, OceanBank chưa có chủ trương chi trả lãi ngoài huy động vốn trên toàn hệ thống, (BL: 292-295).

Bà Lê Thị Minh Nguyệt, thành viên Ban kiểm soát Ngân hàng Đại Dương từ năm 2008 đến tháng 4/2014, hiện bà Nguyệt xuất cảnh và chưa nhập cảnh về Việt Nam nên Cơ quan điều tra không ghi được lời khai.

Đối với khoản vay 500 tỷ đồng của Công ty Trung Dung: Quá trình điều tra xác định, Bùi Văn H đã ký ban hành Quyết định số 06/2013/QĐ-TBKS ngày 06/6/2013, giao cho Đoàn Kiểm toán nội bộ thực hiện kiểm toán các hoạt động nghiệp vụ tại Khối Khách hàng doanh nghiệp. Kết quả, Đoàn Kiểm toán đã có Báo cáo kiểm toán, trong đó nêu một số nội dung liên quan đến khoản vay 500 tỷ đồng của Công ty Trung Dung và kiến nghị đối với Khối Khách hàng doanh nghiệp liên quan đến khoản vay 500 tỷ đồng của Công ty Trung Dung theo đúng chức trách nhiệm vụ được phân công nên Cơ quan điều tra không xử lý đối với Bùi Văn H về hành vi này.

Cơ quan điều tra xác định trách nhiệm những người liên quan trong vụ án như sau:

Đối với bà Lê Thị Minh Nguyệt: là Trưởng đoàn kiểm toán theo Biên bản ngày 20/11/2012. Kết quả kiểm toán đã báo cáo xin ý kiến của Bùi Văn H, Trưởng Ban Kiểm soát để chỉ đạo; tuy nhiên, Bùi Văn H không có chỉ đạo xử lý. Như vậy, bà Lê Thị Minh Nguyệt đã thực hiện đầy đủ chức trách, nhiệm vụ được giao. Do đó, không có căn cứ để xử lý hành vi của bà Lê Thị Minh Nguyệt.

Đối với bà Nguyễn Thị Phụng: Với vai trò là Thành viên Ban Kiểm soát kiêm nhiệm, bà Nguyễn Thị Phụng không thường xuyên làm việc tại Ngân hàng Đại Dương. Việc phát hiện các khoản tạm ứng hoạt động nghiệp vụ với số tiền lớn, trong thời gian dài qua công tác kiểm tra của Đoàn kiểm toán mới phát hiện được; bà Nguyễn Thị Phụng không được biết kết quả kiểm toán của các Đoàn kiểm toán và cũng không được phân công nhiệm vụ gì liên quan đến chủ trương chi lãi ngoài của Ngân hàng Đại Dương. Bà Nguyễn Thị Phụng đã thực hiện theo đúng chức trách, nhiệm vụ được phân công. Do đó, không có căn cứ xử lý hành vi của bà Nguyễn Thị Phụng.

Đối với Trần Đức Chính và ông Lê Quốc Đạt: Đã thực hiện theo đúng chức trách, nhiệm vụ được phân công. Thời gian ông Trần Đức Chính làm Thành viên Ban Kiểm soát kiêm nhiệm, Ngân hàng Đại Dương chưa có chủ trương chi lãi ngoài huy động vốn. Ông Lê Quốc Đạt không được phân công nhiệm vụ gì liên quan đến

công tác huy động vốn. Do đó, không có căn cứ xử lý hành vi của ông Trần Đức Chính và ông Lê Quốc Đạt.

Đối với Hà Văn Thắm, Nguyễn Minh Thu: Hành vi phạm tội của Hà Văn Thắm và Nguyễn Minh Thu liên quan đến chi lãi ngoài đã được xử lý giai đoạn 1 vụ án. Do vậy, không xem xét xử lý trong vụ án này.

Đối với Nguyễn Khắc Hanh và bà Nguyễn Thị Hồng Nhung: Ban Kiểm soát nội bộ - Khối tuân thủ (do ông Nguyễn Khắc Hanh là Giám đốc Khối) thực hiện chức năng, nhiệm vụ theo sự chỉ đạo của Tổng giám đốc Ngân hàng Đại Dương, giúp Tổng giám đốc thực hiện việc điều hành hoạt động Ngân hàng an toàn, đúng quy định pháp luật. Thực hiện theo chỉ đạo của Hà Văn Thắm và Nguyễn Minh Thu, Đoàn kiểm toán nội bộ thuộc Khối tuân thủ (bà Nguyễn Thị Hồng Nhung là Trưởng đoàn) đã kiểm tra một số Chi nhánh/Phòng giao dịch trong công tác huy động vốn; kết quả kiểm tra, Đoàn kiểm tra đã ghi nhận một số Chi nhánh/Phòng giao dịch thực hiện chi lãi ngoài huy động vốn cho khách hàng gửi tiết kiệm và báo cáo bà Nguyễn Minh Thu để bà Thu báo cáo lên Hà Văn Thắm. Như vậy, Đoàn kiểm tra đã thực hiện kiểm tra là theo chỉ đạo của Hà Văn Thắm và Nguyễn Minh Thu; mục đích Hà Văn Thắm chỉ đạo kiểm tra là đảm bảo các Chi nhánh/Phòng giao dịch thực hiện chi đúng, đủ số tiền chi lãi ngoài cho khách hàng theo chủ trương của ông Thắm nên sau khi bà Thu báo cáo lại với Hà Văn Thắm, Hà Văn Thắm không có chỉ đạo gì khác. Ông Nguyễn Khắc Hanh và bà Nguyễn Thị Hồng Nhung đã thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ được giao.

Tại bản cáo trạng số 91/CT-VKSTC-V3 ngày 18/10/2019 của Viện kiểm sát nhân dân Tối cao truy tố Bùi Văn H về tội “Thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng” theo khoản 3 điều 360 Bộ luật Hình sự năm 2015.

Tại phiên toà hôm nay:

Bị cáo đã khai nhận toàn bộ hành vi phạm tội như nội dung bản cáo trạng đã truy tố, thừa nhận việc bị truy tố về tội “Thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng” là đúng người, đúng tội, không kêu oan và mong hội đồng xét xử khoan hồng giảm nhẹ hình phạt.

Bị hại do đại diện uỷ quyền có xuất trình văn bản của Ngân hàng Đại Dương xin giảm nhẹ hình phạt cho bị cáo và đề nghị hội đồng xét xử xem xét các tình tiết giảm nhẹ để cho bị cáo được hưởng chính sách khoan hồng của pháp luật để cho bị cáo được hưởng mức hình phạt án treo, hoặc cải tạo không giam giữ.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Thành phố HN duy trì công tố tại phiên toà giữ nguyên quan điểm truy tố bị cáo theo bản cáo trạng. Bị cáo thành khẩn nhận tội ăn năn hối cải, chưa có tiền án tiền sự; bản thân bị cáo trong quá trình công tác có nhiều thành tích và được tặng thưởng nhiều bằng khen; bị hại có văn bản xin giảm nhẹ hình phạt cho bị cáo. Do bị cáo phạm tội thời điểm 2011- 2014 Bộ luật hình sự 1999 có hiệu lực, tội phạm quy định tại điều 285 có khoản 2 mức án từ 03 năm đến 12 năm; điều luật tương ứng 360 Bộ luật hình sự 2015 có khoản 3 từ 07 năm đến 12 năm nên căn cứ quy định của Nghị quyết của Quốc Hội số 41/2017/QH14 ngày

20/06/2017 về thi hành Bộ luật Hình sự 2015 về nguyên tắc áp dụng pháp luật có lợi cho bị cáo nên Viện kiểm sát đề nghị thay đổi điều luật áp dụng theo khoản 2 điều 285 Bộ luật Hình sự 1999 là điều luật có lợi hơn cho bị cáo so với điều luật truy tố trong Cáo trạng.

Sau khi phân tích đánh giá tính chất mức độ hành vi phạm tội, nhân thân bị cáo Ban, xem xét phân tích các tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ trách nhiệm hình sự, Viện kiểm sát nhân dân đề nghị như sau: Đề nghị Hội đồng xét xử áp dụng khoản 2 điều 285 Bộ luật hình sự 1999 và điểm s, v khoản 1 điều 51 Bộ luật Hình sự 2015 tuyên phạt bị cáo từ 3 đến 4 năm tù; cấm bị cáo đảm nhiệm chức vụ trong thời gian nhất định. Trách nhiệm dân sự đối với hậu quả thiệt hại đã được giải quyết tại Bản án phúc thẩm số 281/2018/HSPT ngày 04 tháng 5 năm 2018 của Tòa án nhân dân cấp cao tại HN.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Trên cơ sở nội dung vụ án, căn cứ vào các tài liệu trong hồ sơ vụ án đã được tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định như sau:

[1]. Về tính hợp pháp của hành vi quyết định tố tụng:

Các hành vi quyết định tố tụng của Điều tra viên Cơ quan cảnh sát Điều tra và Kiểm sát viên trong quá trình điều tra, truy tố thực hiện đúng về thẩm quyền, trình tự thủ tục quy định của Bộ luật tố tụng hình sự. Quá trình điều tra, truy tố và tại phiên tòa, bị cáo không khiếu nại về hành vi quyết định của cơ quan tiến hành tố tụng. Do đó hành vi quyết định của cơ quan tiến hành tố tụng đã được thực hiện đều hợp pháp.

[2]. Về hành vi phạm tội của bị cáo:

Tại phiên tòa hôm nay, bị cáo khai nhận hành vi phạm tội của mình phù hợp với lời khai tại Cơ quan điều tra, lời khai nhân chứng, phù hợp với các tài liệu khác có trong hồ sơ vụ án, có đầy đủ cơ sở kết luận:

Trong thời gian từ 2011-2014, Hà Văn Thắm, nguyên Chủ tịch HĐQT Ngân hàng Đại Dương, chỉ đạo chi lãi ngoài huy động vốn cho các khách hàng gửi tiền trên toàn hệ thống Ngân hàng Đại Dương. Bùi Văn H là Trưởng Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương, nhận thức đầy đủ vai trò, trách nhiệm trong kiểm soát hoạt động của Ngân hàng theo quy định của pháp luật; tuy nhiên, Bùi Văn H đã không thực hiện đúng, đầy đủ chức trách, nhiệm vụ theo quy định tại Điều lệ và Quy chế hoạt động của Ban Kiểm soát, không có các biện pháp ngăn chặn, xử lý đối với việc Ngân hàng Đại Dương chi lãi ngoài trái quy định của Ngân hàng, vi phạm Điều 21, 22 Quy chế và hoạt động của Ban Kiểm soát Ngân hàng Đại Dương. Hành vi thiếu trách nhiệm của Bùi Văn H đã để cho Hà Văn Thắm và lãnh đạo Ngân hàng Đại Dương chi lãi ngoài trái quy định, gây thiệt hại cho Ngân hàng Đại Dương số tiền: **1.050.424.611.719 đồng.**

Căn cứ vào quy định tại Điều lệ Ngân hàng và Quy chế hoạt động của Ban Kiểm soát OceanBank thì Ban Kiểm soát có nhiệm vụ, quyền hạn chính như sau:

Giám sát việc tuân thủ các quy định của pháp luật và Điều lệ Ngân hàng trong quản trị, điều hành Ngân hàng; chịu trách nhiệm trước pháp luật, Đại hội đồng cổ đông trong thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được giao; thẩm định báo cáo tài chính 06 tháng đầu năm và hàng năm của Ngân hàng; thực hiện chức năng kiểm toán nội bộ, có quyền sử dụng tư vấn độc lập và quyền được tiếp cận, cung cấp đầy đủ, chính xác, kịp thời các thông tin, tài liệu liên quan đến hoạt động quản lý, điều hành Ngân hàng để thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được giao; kiểm tra sổ sách kế toán, các tài liệu khác và công việc quản lý, điều hành hoạt động của Ngân hàng khi xét thấy cần thiết hoặc theo nghị quyết, quyết định của Đại hội đồng cổ đông hoặc theo yêu cầu của cổ đông lớn hoặc nhóm cổ đông lớn phù hợp với quy định của pháp luật; kịp thời thông báo cho Hội đồng quản trị khi phát hiện trường hợp vi phạm của người quản lý Ngân hàng, đồng thời yêu cầu người vi phạm chấm dứt hành vi vi phạm và có giải pháp khắc phục hậu quả (nếu có); triệu tập họp Đại hội đồng cổ đông bất thường trong trường hợp Hội đồng quản trị vi phạm nghiêm trọng quy định của pháp luật hoặc có quyết định vượt quá thẩm quyền được giao và các trường hợp khác theo quy định tại Điều lệ Ngân hàng; các nhiệm vụ, quyền hạn khác theo quy định tại Điều lệ Ngân hàng.

Nhiệm vụ, quyền hạn của Trưởng ban Kiểm soát

Chuẩn bị kế hoạch làm việc, phân công nhiệm vụ cụ thể cho các thành viên Ban Kiểm soát; Chịu trách nhiệm chỉ đạo, giám sát các thành viên Ban Kiểm soát trong triển khai thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn của Ban Kiểm soát; Thay mặt Ban Kiểm soát ký các văn bản, tài liệu thuộc thẩm quyền của Ban kiểm soát; Tham gia các cuộc họp HĐQT, có quyền phát biểu và được bảo lưu ý kiến trong Biên bản họp nếu không nhất trí nhưng không có quyền biểu quyết.

Bị cáo là người được đào tạo chính quy tại Học viện ngân hàng và có thời gian công tác trong lĩnh vực Thanh tra ngân hàng, khi công tác tại OceanBank với vai trò là trưởng ban kiểm soát Ngân hàng Đại Dương là người đứng đầu một cơ quan do Đại hội đồng cổ đông Ngân hàng Đại Dương (thời điểm bị cáo phạm tội Ngân hàng là doanh nghiệp cổ phần) bầu ra. Với chức trách nhiệm vụ của Ban kiểm soát đã được quy định rõ ràng trong quy chế hoạt động bị cáo có đủ điều kiện để kiểm soát và đủ điều kiện và biết rõ Ngân hàng OceanBank đã chỉ lỗi ngoài trên toàn bộ hệ thống, các báo cáo tài chính hàng tháng, quý, năm, bảng cân đối tài khoản, kết quả kinh doanh, thuyết minh báo cáo tài chính đều thể hiện và chỉ rõ được việc này và đây là hoạt động vi phạm pháp luật tín dụng cũng như quy chế của chính ngân hàng. Nhưng bị cáo đã không thực hiện đầy đủ các chức trách của mình, không có các động thái nhằm ngăn chặn các sai phạm; phản ánh hoặc triệu tập đại hội đồng cổ đông để giải quyết các vi phạm phát hiện nên đã để mặc cho ban lãnh đạo Ngân hàng OceanBank vi phạm pháp luật dẫn đến thiệt hại cho ngân hàng số tiền 1.050.424.611.719 đồng.

Tại phiên toà đại diện Viện kiểm sát sau phần xét hỏi đề nghị hội đồng xét xử áp dụng quy định của Bộ luật Hình sự 1999 để xét xử bị cáo theo quy định tại khoản 2 điều 285 với tội danh: “thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng” do thời điểm bị cáo phạm tội từ 2011 đến 2014 là thời điểm Bộ luật Hình sự 1999 có hiệu lực. Xét thấy đề nghị này phù hợp quy định Nghị quyết của Quốc Hội số 41/2017/QH14 ngày 20/06/2017 về áp dụng Bộ luật Hình sự 2015 về nguyên tắc áp dụng pháp luật có lợi cho bị cáo bởi lẽ điều 285 Bộ luật Hình sự 1999 có 2 khoản mà khoản 2 có khung hình phạt từ 3 năm đến 12 năm, còn điều luật tương ứng 360 Bộ luật hình sự 2015 có 3 khoản trong đó khoản 2 có mức án từ 3 năm đến 7 năm và khoản 3 có mức hình phạt từ 7 năm đến 12 năm. Việc áp dụng quy định của điều 285 Bộ luật hình sự năm 1999 là có lợi cho bị cáo và phù hợp thời điểm bị cáo phạm tội. Hội đồng xét xử chấp nhận đề nghị của Viện kiểm sát, căn cứ điều 319 Bộ luật Tố tụng hình sự chấp nhận thay đổi việc truy tố bị cáo theo khoản 2 điều 285 Bộ luật hình sự 1999 và xét xử bị cáo theo tội danh và điều khoản điều luật này.

Xét vụ án này bị cáo không phải là người trực tiếp tham gia vào quá trình gây thiệt hại cho ngân hàng cùng với Hà Văn Thắm (chủ tịch hội đồng quản trị) và các đồng phạm nên trong tổng thể vụ án gây thiệt hại cho ngân hàng OceanBank, bị cáo chỉ có vai trò thiếu trách nhiệm như cáo trạng Viện kiểm sát đã truy tố. Nhân thân bị cáo chưa có tiền án tiền sự, thành khẩn khai báo, ăn năn hối cải, quá trình công tác được tặng thưởng nhiều bằng khen, gia đình có thân nhân là người có công với cách mạng được tặng thưởng huân huy chương; bị hại có văn bản và tại phiên toà đề nghị giảm nhẹ cho bị cáo là các tình tiết giảm nhẹ theo điểm s, v khoản 1 khoản 2 Điều 51, khoản 2 điều 54 Bộ luật Hình sự để Hội đồng xét xử làm căn cứ lượng hình và xử bị cáo mức án tù có thời hạn phù hợp cũng đủ giáo dục riêng và phòng ngừa chung. Áp dụng hình phạt bổ sung là cấm đảm nhiệm chức vụ quản lý trong thời hạn 02 năm .

Phản trách nhiệm dân sự: đối với hậu quả thiệt hại đã được giải quyết tại Bản án phúc thẩm số 281/2018/HSPT ngày 04 tháng 5 năm 2018 của Tòa án nhân dân cấp cao tại HN nên tòa không xét.

Bị cáo phải chịu án phí hình sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

1./ Tuyên bố bị cáo Bùi Văn H phạm tội “Thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng”

2./ Áp dụng:

- Khoản 2 điều 285 Bộ luật Hình sự 1999 (điều khoản tương ứng điểm c khoản 2 và điểm c khoản 3 Điều 360 Bộ luật Hình sự 2015); điểm s, v khoản 1 Điều 51, khoản 2 điều 54 Bộ luật hình sự năm 2015.

- Điều 106, Điều 136 Bộ luật tố tụng hình sự;
- Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về án phí, lệ phí:

Xử phạt: **Bùi Văn H 03** (ba) năm tù. Thời hạn chấp hành hình phạt tù kể từ ngày bắt đầu thi hành án.

Cấm bị cáo đảm nhiệm chức vụ quản lý trong thời hạn 02 năm kể từ ngày chấp hành xong hình phạt tù.

3./ Về án phí: Bị cáo phải chịu 200.000 đồng án phí hình sự sơ thẩm.

4./ Về quyền kháng cáo: Bị cáo, Bị hại có quyền kháng cáo trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- VKSND TP HN;
- PC27 Công an TP HN;
- Cục THADS TP HN;
- Bị cáo;
- Bị hại;
- Trung tâm LLTP- Bộ Tư Pháp
- Lưu hồ sơ vụ án.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

NGUYỄN ĐÌNH T